

TALE

13-05-2017

J.nr.-

Talepapir til samråd i Beskæftigelsesudvalget den 17. maj 2017 om lån givet af Arbejdsmarkedets Feriefond til en række museer

Samrådsspørgsmål BL er stillet den 3. april 2017 efter ønske fra Christian Juhl (EL)

Samrådsspørgsmål BL

Spørgsmålets ordlyd:

"En række museer er kommet i problemer, fordi de skal betale afdragsfrie lån tilbage til Arbejdsmarkedets Feriefond. De giver udtryk for, at de har fået en forventning om at kunne forlænge lånene, men det afviser Arbejdsmarkedets Feriefond. Der henvises til artikel i Berlingske den 1. april 2017: "Minister om museer i pengekø: De må ikke lukke", jf.

<http://www.b.dk/emne/arbejdsmarkedets-feriefond>. Ministrene bedes på denne baggrund redegøre for følgende:

- 1) Hvad er baggrunden og de juridiske rammer for disse lån?
- 2) Vil det være muligt at pålægge Feriefonden at forlænge lånene i en år-række, der kan sikre museerne tid til at skabe sig en holdbar økonomi?
- 3) I benægtende fald, hvilke initiativer vil ministrene så tage for at hjælpe museerne ud af den alvorlige situation?

Besvarelse

Tak for spørgsmålene til kulturministeren og mig om Arbejdsmarkedets Feriefond. Det er aftalt, at jeg lægger ud med at besvare spørgsmålene, hvorefter kulturministeren vil supplere.

[Vanskelig sag – brug for tilbundsående undersøgelse]

Jeg vil gerne indlede samrådet med at fremhæve, at det her er en meget vanskelig sag, hvor der er en række – særligt juridiske – problemstillinger, som betyder, at der ikke er en hurtig og enkel løsning på de forhold, som en række kultur-

institutioner har rejst i forbindelse med tilbagebetaling af lån til Arbejdsmarkedets Feriefond.

Det er for eksempel ikke muligt bare at eftergive lånene, da der både er forvaltningsmæssige lighedshensyn og EU-retlige statsstøtteregler, som vi skal tage hensyn til.

Desuden er det vidt forskellige institutioner med hver sin økonomiske situation, som Arbejdsmarkedets Feriefond har givet lån til. Dette har også betydning for den juridiske vurdering – da det er de konkrete forhold, den skal bygge på.

Derfor har jeg også besluttet at iværksætte en tilbundsgående undersøgelse af sagen med bistand fra Kammeradvokaten, som nu er i gang. Det er helt afgørende, at sagen bliver ordentligt belyst, så vi kan finde en holdbar løsning.

Det betyder derfor også, at jeg ikke har alle svarene i dag. Der er et behov for at vende tilbage.

Men jeg vil gerne slå fast, at det selvfølgelig gør indtryk på mig, når direktørerne for flere museer gør opmærksom på, at afviklingen af disse lån kan medføre alvorlige økonomiske konsekvenser for de enkelte låntagere.

Det er også derfor, at jeg tager sagen meget alvorligt og har sat arbejdet med en undersøgelse med bistand fra Kammeradvokaten i gang.

[Delspørgsmål 1 – baggrund og juridiske rammer]

I samrådsspørgsmålet bliver jeg som det første bedt om at redegøre for baggrunden og de juridiske rammer for Arbejdsmarkedets Feriefonds lån til en række museer.

Jeg vil for en god ordens skyld oplyse, at Arbejdsmarkedets Feriefond har givet lån – ikke kun til museer, men til mange

forskellige institutioner, der spænder fra vandrehjem over feriecentre for personer med forskellige handicap til turistattraktioner.

Museer og andre, mere traditionelle turistattraktioner, udgør dog, både beløbs- og antalsmæssigt, samlet den største gruppe låntagere.

I forhold til de juridiske rammer for de lån, som Arbejdsmarkedets Feriefond har ydet, kan jeg oplyse, at disse findes i ferieloven og i vedtægterne for Arbejdsmarkedets Feriefond.

Af ferieloven fremgår, at fondens midler anvendes til ferieformål for lønmodtagere, herunder særligt gennem støtte til institutioner eller organisationer, der tilvejebringer feriemuligheder for lønmodtagere.

Formålet med Arbejdsmarkedets Feriefond har helt fra oprettelsen i 1974 været, at de midler, der efter ferieloven tilfalder feriefonden fra uhævede feriepenge, skal bruges til at yde støtte til ferieformål.

I den forbindelse oplyser Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, at begreberne ferieformål og feriemuligheder ikke skal fortolkes indskrænkende, men dynamisk i forhold til at tilgodese muligheder for ferieafholdelse.

Arbejdsmarkedets Feriefond støtter således også ferieformål i mere bred forstand, herunder aktivitets- og oplevelsesmuligheder. Det er Arbejdsmarkedets Feriefonds bestyrelse, der inden for vedtægtens rammer fastsætter fonden støttepolitik.

Lige siden oprettelsen af Arbejdsmarkedets Feriefond har en af måderne at yde midler til ferieformål været at imødekomme ansøgninger om lån på gunstige vilkår. Dette blev ændret fra 2014, hvor muligheden for at bevilge lån blev af-

skaffet i Arbejdsmarkedets Feriefonds vedtægter. Det kommer jeg ind på lidt senere.

Herudover fremgår de konkrete betingelser for at kunne modtage midler fra Arbejdsmarkedets Feriefond af fondens vedtægter.

Betingelserne er gennem tiden ændret fra oprindeligt at kunne tilbyde midler til hjælp til etablering af overnatningsmuligheder – fx feriecentre – til nu primært at skulle bruges på at give støtte til organisationer, der tilbyder ferieophold for vanskeligt stillede familier med børn.

Det er organisationer som fx Danske Røde Kors, der arrangerer feriekolonier for børn, som af forskellige årsager ellers ikke har mulighed for at komme på sommerferie.

De ændringer i ferieloven, der danner baggrund for den seneste ændring af vedtægterne, skete ved lovændringer i 2013 og 2014.

I 2013 besluttede et flertal bestående af Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten at overføre samlet 80 mio. kr. fra Arbejdsmarkedets Feriefond til staten. Dette var et led i udmøntningen af dele af aftalen om midlertidig arbejdsmarkedsydelse. Denne lovændring blev vedtaget med stemmer fra de nævnte partier og Dansk Folkeparti.

Det blev samtidig præciseret, at der fortsat skal kunne gives støtte til ansøgninger til ferieformål for vanskeligt stillede familier og børn i mindst samme omfang som hidtil.

I 2014 besluttede et flertal i Folketinget bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Konservative Folkeparti og Venstre at overføre 280 mio. kr. fra Arbejdsmarkedets Feriefond til statskassen. Her blev det

præciseret i loven, at Arbejdsmarkedets Feriefond i videst muligt omfang skal imødekomme ansøgninger til vanskeligt stillede familier. Del blev samtidig i bemærkningerne forudsat, at fonden tilpasser sin støttopolitik til andre ferieformål.

Det var på den baggrund, at vedtægterne blev ændret, så Arbejdsmarkedets Feriefond ikke længere kunne bevilge lån, ligesom fonden blev pålagt at søge at afvikle eksisterende lån.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har oplyst, at tilpasningen af vedtægterne skete på baggrund af en anmodning til daværende beskæftigelsesminister Mette Frederiksen fra arbejdsmarkedets parter i bestyrelsen, der ønskede at tilpasse vedtægterne til den politiske og økonomiske virkelighed.

Og det er i kort form baggrunden for, at vi i dag står med nogle utilsigtede konsekvenser for de omhandlende museer.

Arbejdsmarkedets Feriefond er en selvejende institution, der råder over egne midler - men Arbejdsmarkedets Feriefond er også en del af den statslige forvaltning. De lån, som Arbejdsmarkedets Feriefond har givet, er derfor givet af en statslig kreditor, og lånene skal derfor behandles efter de regler, der gælder for sådanne fordringer.

Arbejdsmarkedets Feriefond har om sin lånepraksis oplyst, at der er givet lån i form af rente- og afdragsfrie lån til anlæg vedrørende feriecentre, vandrerhjem samt kultur- og naturinstitutioner.

Der er tinglyst pant i de bygninger og arealer, det konkrete lån måtte være givet til, som sikkerhed for lånet.

Arbejdsmarkedets Feriefonds lånebevillinger er ydet rente- og afdragsfrit med en løbetid på 25 år, hvorefter lånet uden opsigelse forfalder til fuld indfrielse.

Jeg kan forstå, at Arbejdsmarkedets Feriefond – efter ændringen af vedtægterne i 2014 – er begyndt at søge lånene inddrevet før tid.

[Delspørgsmål 2 – mulighed for forlængelse af lånene]

Det fører mig videre til spørgsmålet om, hvorvidt det vil det være muligt at pålægge Arbejdsmarkedets Feriefond at forlænge lånene i en årrække, der kan sikre museerne tid til at skabe sig en holdbar økonomi.

Jeg kan med det samme sige, at jeg ikke i dag kommer til at redegøre for, hvilke løsningsmodeller man kunne forestille sig på denne sag. Dertil er problemstillingerne alt for komplekse, som jeg også indledte med at oplyse.

Men som jeg har givet udtryk for fra sagens begyndelse, så er det vigtigt for mig, at vi får undersøgt sagen helt til bunds. Dermed får vi skabt et oplyst grundlag, hvorpå vi kan finde en god og holdbar løsning.

Derfor har jeg også fra starten været i tæt dialog med partierne bag lovændringen i 2014, hvor man som nævnt overførte 280 mio. kr. af Arbejdsmarkedets Feriefonds formue til statskassen, hvilket førte til en ændring af vedtægterne for fonden.

Så på nuværende tidspunkt lytter jeg til alle forslag, der måtte komme frem – men jeg vil ikke komme med en vurdering af specifikke løsningsforslag.

Jeg vil derimod i samarbejde med de involverede partier sørge for, at de løsninger, vi ser på, er i overensstemmelse med

reglerne og holdbare for de pågældende låntagere og Arbejdsmarkedets Feriefond. Og det kræver desværre tid.

[Delspørgsmål 3 – initiativer til at hjælpe museerne]

Det fører mig videre til spørgsmålet om, hvilke initiativer der skal tages for at hjælpe museerne ud af den alvorlige situation, hvis lånene ikke kan forlænges.

Som nævnt har jeg igangsat en undersøgelse af sagen med bistand fra Kammeradvokaten, som skal give os et klart billede af, hvilke løsninger der er mulige og lovmedholdelige.

Der er brug for mere viden, før vi kan træffe en endelig beslutning om lånene.

Jeg kan desuden oplyse, at jeg vil holde tæt kontakt til de involverede partier henblik på at finde en holdbar løsning.

Jeg kan derfor ikke i dag komme en mulig løsning nærmere, men forventer, at jeg inden sommerferien vil kunne vende tilbage til det. For jeg er helt klar over, at de berørte institutioner er bekymrede og har brug for afklaring.

Derfor ser jeg frem til at modtage resultatet af den igangværende undersøgelse, så vi kan komme tættere på at finde en løsning.

Tak for ordet.